

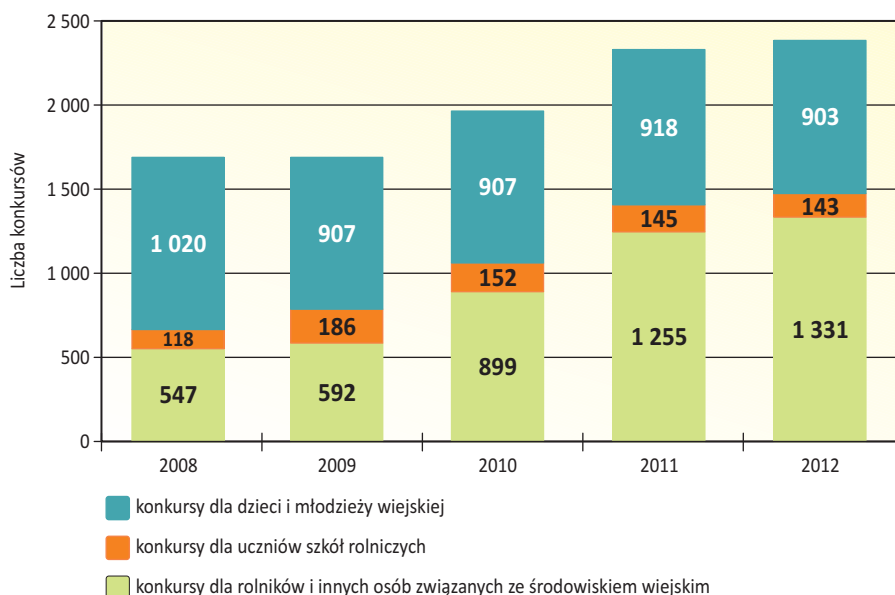
4. Pozaszkoleniowe formy upowszechniania wiedzy o zagrożeniach wypadkami przy pracy rolniczej i chorobami zawodowymi oraz zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym

Olimpiady, konkursy i quizy wiedzy o bhp w gospodarstwie rolnym

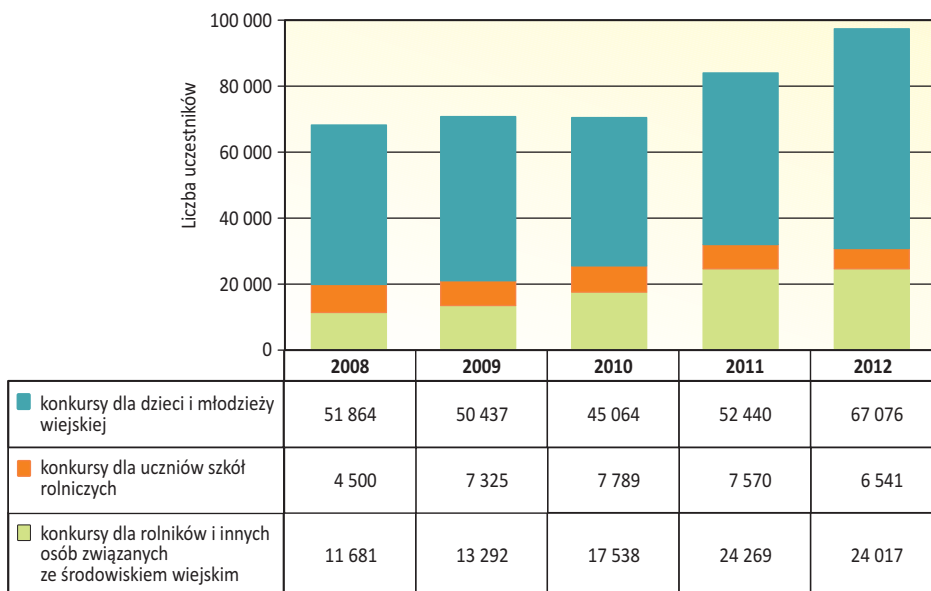
Samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami przeprowadzono ogółem **2 377 olimpiad i konkursów wiedzy o bhp** w gospodarstwie rolnym (o 2,5% więcej niż w 2011 roku i 41% więcej niż w 2008 roku), w których wzięło udział ponad 97,6 tys. osób (o 15,8% więcej niż w 2011 roku i o 43,5 % więcej niż w 2008 roku), w tym:

- 1 331 konkursów i quizów wiedzy o bhp dla prawie 24 tys. rolników i innych osób związanych ze środowiskiem wiejskim;
- 143 olimpiady i konkursy o zasięgu szkolnym, regionalnym i wojewódzkim z udziałem ponad 6,5 tys. uczniów z 289 szkół rolniczych i innych ponadgimnazjalnych z klasami o profilu rolniczym;
- 903 konkursy dla ponad 67 tys. dzieci i młodzieży z ponad 3 000 szkół podstawowych i gimnazjów, oraz dzieci uczestniczących w zorganizowanych formach wypoczynku i masowych imprezach lokalnych.

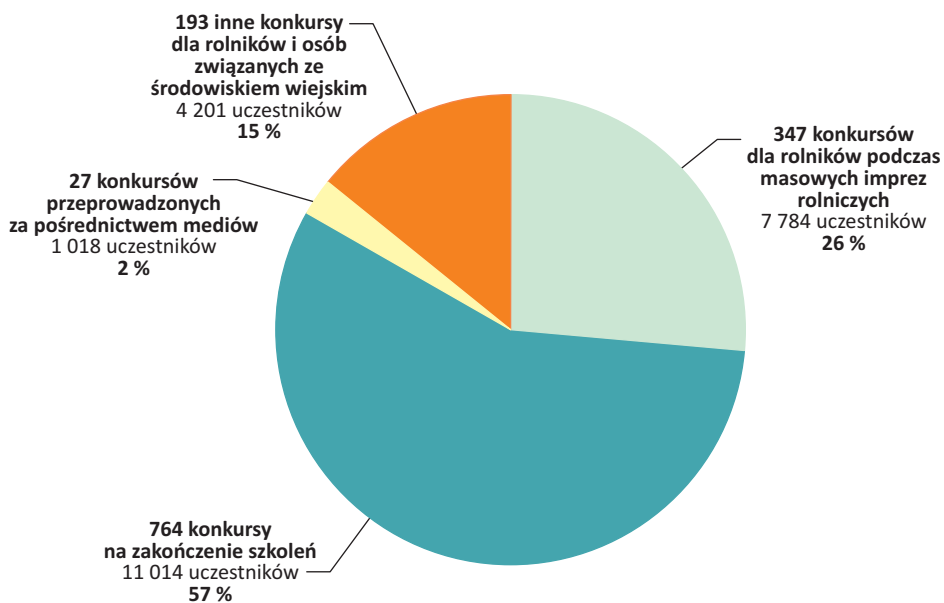
Liczba konkursów wiedzy o bhp w gospodarstwie rolnym przeprowadzonych przez Oddziały Regionalne KRUS w latach 2008-2012

Liczba uczestników konkursów wiedzy o bhp w gospodarstwie rolnym w latach 2008-2012

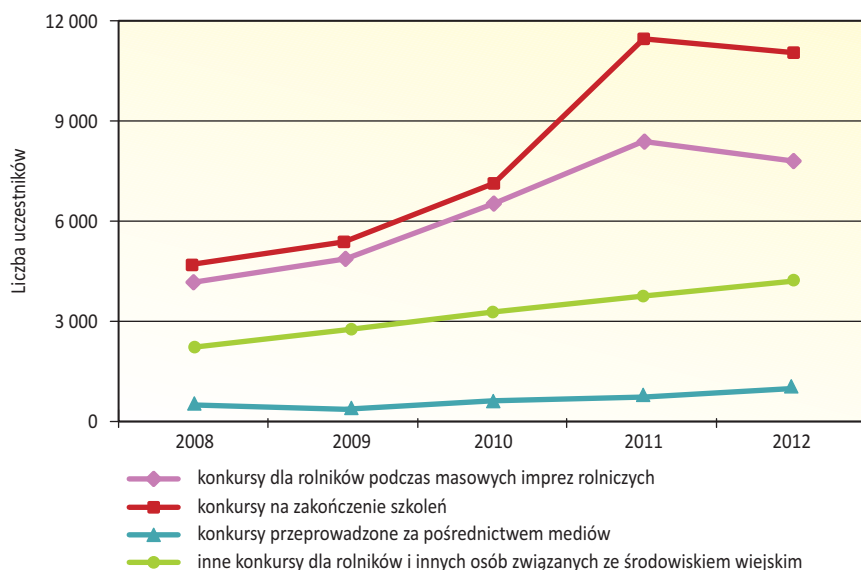

Konkursy wiedzy z zakresu bhp w gospodarstwie rolnym przeprowadzone dla rolników w 2012 roku

Najwięcej konkursów dla rolników organizowano po szkoleniach (dla utrwalenia zdobytej wiedzy i zachęcenia do udziału w szkoleniu), a także w siedzibach placówek w salach obsługi interesantów, na stoiskach KRUS podczas imprez rolniczych. W konkursach najczęściej poruszano tematy związane z przyczynami upadków osób i sposobami zapobiegania takim zdarzeniom. Prowadzono je pod hasłami: *Upadek to nie przypadek, Zabezpiecz się przed upadkiem, Rolnik zawód niebezpieczny, Stawiam na bezpieczeństwo, Przede wszystkim bezpieczeństwo, Żyję, bo myślę, Bezpieczna Drabina.*

Dynamika liczby uczestników konkursów wiedzy o bhp, organizowanych dla rolników w latach 2008-2012

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uczestniczyła jako partner strategiczny w organizowanym przez Wydział Inżynierii Produkcji SGGW, Redakcję miesięcznika *AGROmechanika. Technika w Gospodarstwie*, przy współudziale MRiRW – IV Ogólnopolskim Młodzieżowym Konkursie Wiedzy o Ergonomii i Bezpieczeństwie Pracy w Rolnictwie. Wzięło w nim udział 3 833 uczniów ze 181 szkół ponadgimnazjalnych o profilu rolniczym i leśnym z całej Polski. Do etapu centralnego przystąpiło po jednym uczniu ze 133 szkół. Przedstawiciele KRUS byli członkami szkolnych komisji konkursowych i Centralnej Komisji Konkursowej. Bardzo często eliminacje poprzedzane były szkoleniami dla uczniów z zakresu wiedzy o bhp i ergonomii w rolnictwie, prowadzonymi przez pracowników placówek terenowych i oddziałów regionalnych KRUS. Prezes Kasy ufundował nagrody dla nauczycieli, których uczniowie wykazali się największą wiedzą w zakresie bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym, wykraczającą poza ramy szkolnych programów nauczania, i otrzymali indeksy na wybrany kierunek Wydziału Inżynierii Produkcji SGGW.

Konkursy wiedzy o bhp w gospodarstwie rolnym, przeprowadzone przez Oddziały Regionalne KRUS samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami w 2012 roku

OR w Krakowie – konkurs dla rolników „Zabezpiecz się przed upadkiem” w PT w Dąbrowie Tarnowskiej

OR w Częstochowie – konkurs dla rolników w Zawadzie

OR w Lublinie – laureaci konkursu w Strzyżowie

OR w Olsztynie – konkurs dla rolników po szkoleniu w Tuławkach

OR w Warszawie – laureaci konkursu testowego „Pracuj bezpiecznie”

OR w Warszawie – Mazowiecki Konkurs Wiedzy o BHP i Ekologii dla rolników i sołtysów w Gminie Płock

OR w Warszawie – Mazowiecki Konkurs Wiedzy o BHP i Ekologii dla rolników i sołtysów w Gminie Łochów

OR w Opolu – konkurs prawidłowego sprzęgania maszyn w Osieku

OR w Warszawie – I Powiatowy Konkurs Orki w Kludzienku

OR w Krakowie – konkurs „Bezpieczna drabina” w PT w Nowym Sączu

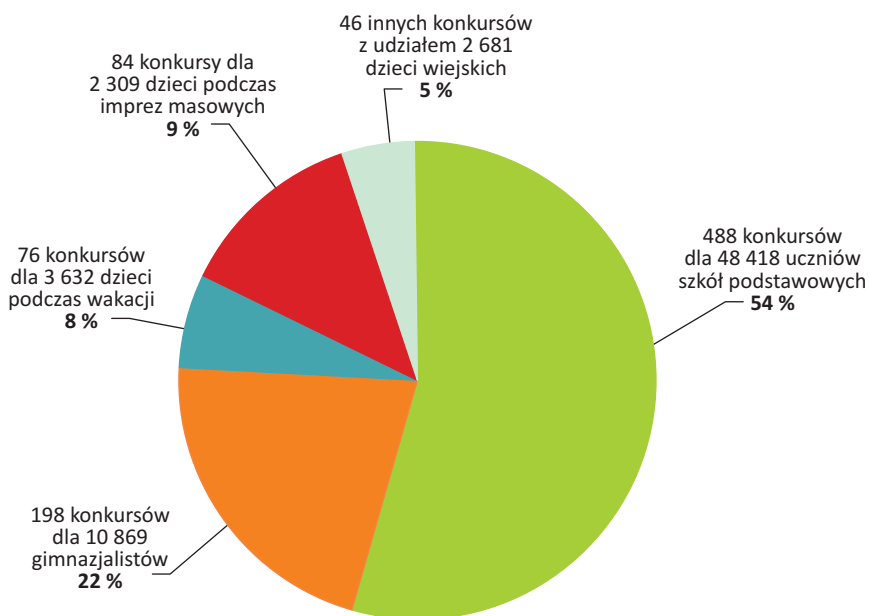

OR w Białymstoku – konkurs dla rolników na stoisku informacyjnym KRUS podczas „Nocy Świętojańskiej” w Wiźnie

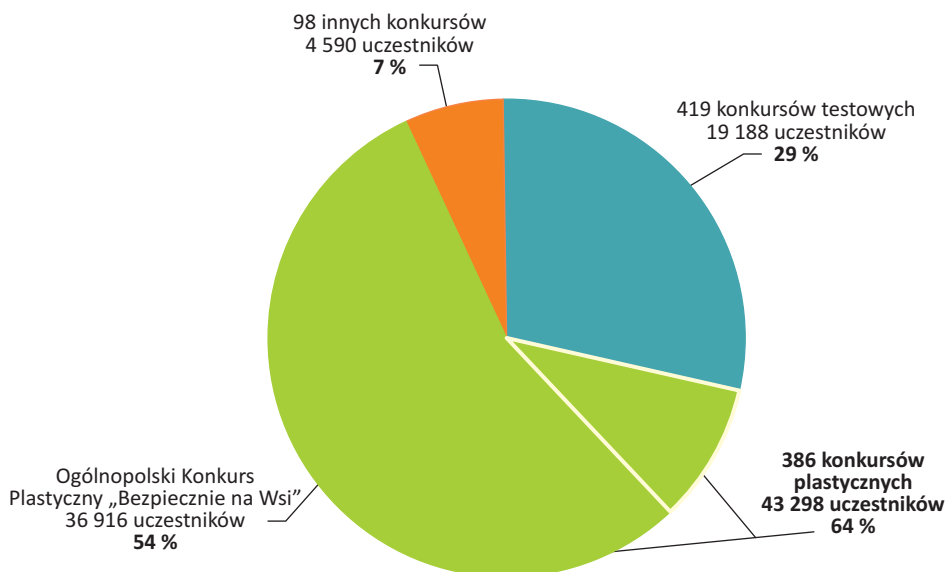

OR w Kielcach – Olimpiada Młodych Producentów Rolnych

Liczba konkursów przeprowadzonych dla dzieci i młodzieży wiejskiej w 2012 roku

Liczba uczestników konkursów dla dzieci przeprowadzonych w 2012 roku

Dużym zainteresowaniem wśród uczniów szkół podstawowych cieszył się II Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci przeprowadzony przez Kasę w 2012 roku pod hasłem „*Bezpiecznie na wsi – czy upadek to przypadek?*”, poświęcony zapobieganiu upadkom osób. Honorowy patronat nad Konkursem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a patronat medialny sprawowała redakcja dwutygodnika *AgroSerwis*. Dodatkowego wsparcia przy organizacji Konkursu udzieliła Państwowa Inspekcja Pracy oraz firma BIN – producent silosów. Głównym celem Konkursu było promowanie pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą na terenach wiejskich, poszerzenie wiedzy dzieci na temat bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym. Udział w Konkursie wzięło 36 916 uczniów z 2 316 szkół podstawowych. Centralna Komisja Konkursowa wyłoniła 16 laureatów spośród autorów 97 prac finałowych, biorąc pod uwagę zgodność pracy z tematyką konkursu i jej trafne przedstawienie oraz walory estetyczne.

Uroczyste podsumowanie Konkursu z udziałem finalistów, ich rodziców i nauczycieli zorganizowano w Sali Kolumnowej Sejmu RP. Autorów najlepszych prac wyróżniono nagrodami rzeczowymi ufundowanymi przez KRUS, PIP, Redakcję *AgroSerwis* oraz Firmę BIN.

*Uroczyste podsumowanie
Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego
„Bezpiecznie na wsi”
w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej*

*Młodym laureatom nagrody wręczali: (od lewej)
Zastępca Głównego Inspektora Pracy
– Małgorzata Kwiatkowska,
Prezes KRUS – Artur Brzóska,
Zastępca Prezesa KRUS – Janina Pszczółkowska*

**Prace laureatów II Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego,
I grupa (kl. 0-III)**

Mateusz Wasiał, I miejsce,
OR w Łodzi

Wiktor Drabek, II miejsce, OR w Łodzi

Julia Skowronska, III miejsce,
OR w Bydgoszczy

**Prace laureatów II Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego,
II grupa (kl. IV-VI)**

Natalia Grebska, I miejsce,
OR w Łodzi

Aleksandra Zawitowska, II miejsce,
OR w Olsztynie

Aldona Korzeniecka, III miejsce,
OR w Białymstoku

Oddziały Regionalne organizowały samodzielnie lub współuczestniczyły w konkursach, organizowanych przez inne instytucje z myślą o bezpieczeństwie dzieci i młodzieży wiejskiej. Były to konkursy: literackie np. *Nasze Gniazdo* na opowiadanie związane z bezpieczną pracą w rolnictwie, *Bezpiecznie pomagam rodzicom w gospodarstwie rolnym* na opowiadanie, list lub wiersz o tematyce związanej z pomocą dzieci w pracach gospodarskich; miejscami niebezpiecznymi w gospodarstwie, wypadkami dzieci w gospodarstwie rolnym; plastyczne, np. *Bezpieczne wakacje na wsi*; fotograficzne na wykonanie zdjęć ukazujących zagrożenia wypadkowe w gospodarstwie, np. *STOP upadkom podczas pracy w gospodarstwie rolnym*; internetowe, np. *Wakacje z detektywem*, w którym zadania konkursowe zawierały zagadki związane z popularyzowaniem wśród dzieci zasad bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym. Wiele Oddziałów Regionalnych włączyło się do przeprowadzenia Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pod hasłem *Młodzież Zapobiega Pożarom*, z udziałem dzieci i młodzieży zamieszkującej rejony rolnicze.

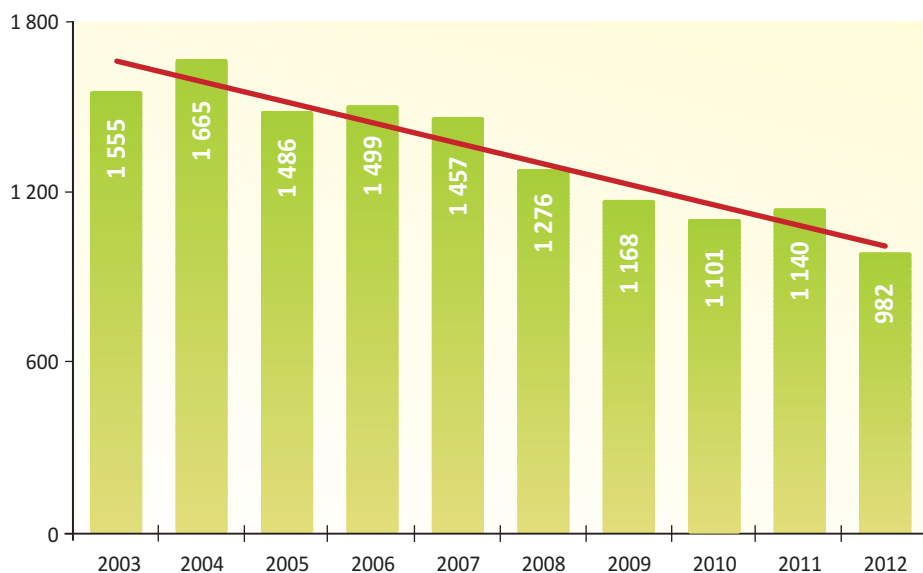
Konkursy na bezpieczne gospodarstwo rolne

Wśród działań promujących zasady ochrony zdrowia i życia w procesie pracy oraz wpływających na poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, porządek i estetykę w obejściach gospodarskich były konkursy na bezpieczne gospodarstwo rolne, a wśród nich trzypięcioletni Ogólnokrajowy Konkurs „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”. Konkurs został przeprowadzony po raz dziesiąty – w kategorii gospodarstw indywidualnych oraz kategorii zakładów rolnych – przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Agencję Nieruchomości Rolnych i Państwową Inspekcję Pracy. Do organizacji konkursu włączyły się również Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Izby Rolnicze, Straż Pożarna, związki i organizacje rolnicze oraz samorządy lokalne i inne instytucje.

Konkurs przebiegał pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Bronisława Komorowskiego i patronatem medialnym: I Programu TVP S.A., dwutygodnika *AgroSerwis*, miesięcznika *Agromechanika*, tygodnika *Zielony Sztandar* i telewizji interaktywnej *Agro News*.

Do Konkursu zgłosiło się 982 gospodarstwa rolników indywidualnych, ostatecznie wzięło w nim udział 969 gospodarstw. W latach 2003-2012 w konkursie wzięło udział 13 329 gospodarstw indywidualnych i 927 zakładów rolnych.

**Liczba gospodarstw zgłoszonych do Ogólnokrajowego Konkursu
Bezpieczne Gospodarstwo Rolne
w latach 2003-2012**

Regionalne Komisje Konkursowe zwizytowały i oceniły zgłoszone gospodarstwa, wyłaniając do etapu wojewódzkiego po trzy najlepsze. Komisje Wojewódzkie ponownie poddały je ocenie i wybrały po jednym najbezpieczniejszym gospodarstwie w województwie.

Zgodnie z Regulaminem Konkursu, podczas wizytacji gospodarstw zwracano uwagę na:

- ład i porządek w obrębie podwórza, zabudowań i stanowisk pracy,
- stan budynków inwentarskich i pomieszczeń gospodarczych,
- wyposażenie maszyn i urządzeń rolniczych w osłony ruchomych części maszyn i urządzeń,
- stan techniczny pilarek tarczowych i łańcuchowych,
- warunki obsługi i chowu zwierząt,
- stosowanie i jakość środków ochrony osobistej,
- usprawnienia wprowadzone przez właścicieli w zakresie poprawy bezpieczeństwa warunków pracy,
- estetykę gospodarstw,
- rozwiązania organizacyjne, technologiczne i techniczne, mające wpływ na bezpieczeństwo osób pracujących i przebywających w gospodarstwie.

Członkowie Centralnej Komisji Konkursowej, reprezentujący: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Państwową

Inspekcję Pracy, Radę Ubezpieczenia Społecznego Rolników, Krajowy Związek Rolników Kołek i Organizacji Rolniczych, Redakcje *AGROmechanika* i *AgroSerwis*, w 16 gospodarstwach, które zwyciężyły na szczeblu wojewódzkim stwierdzili wysoki poziom stanu bezpieczeństwa pracy we wszystkich gospodarstwach. Odnotowano wzorową organizację ciągów komunikacyjnych, umożliwiających bezpieczne poruszanie się i manewrowanie maszynami rolniczymi, wydzielenie od części produkcyjnej części mieszkalnej i rekreacyjnej z placem zabaw dla dzieci oraz poprzez tworzenie miejsc rekreacyjnych dbałość o wypoczynek, wysoki poziom dobrostanu zwierząt hodowlanych i domowych, stosowanie nowoczesnych technologii i rozwiązań konstrukcyjnych, a także urządzeń własnej konstrukcji pozwalających na bezpieczne wykonywanie codziennych czynności w obiektach gospodarskich.

Uroczystości podsumowań etapów regionalnych i wojewódzkich odbyły się podczas targów rolniczych, dożynek powiatowych i wojewódzkich, różnych imprez lokalnych oraz w siedzibach Oddziałów Regionalnych.

Finałową, jubileuszową galę X Konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” zorganizowano podczas XIV Międzynarodowej Wystawy Rolniczej *AGRO SHOW* w Bednarach k. Poznania. Uczestniczyli w niej laureaci wojewódzcy w kategorii gospodarstw indywidualnych i w kategorii zakładów rolnych, przedstawiciele patronów, współorganizatorów i fundatorów nagród.

Główną nagrodą w Konkursie był ciągnik rolniczy *FARMTRAC 675 DT*, ufundowany przez Prezesa *KRUS*. Pozostałe nagrody ufundowali: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Prezes *KRUS*, Główny Inspektor Pracy, Prezes Zarządu Głównego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej RP, Prezes Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych, Prezes Zarządu Krajowego Związku Młodzieży Wiejskiej, Dyrektor Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach, Redaktor Naczelny Dwutygodnika *AgroSerwis*, Redakcja *Zielonego Sztandaru*. Wszyscy laureaci etapu krajowego otrzymali listy gratulacyjne od Prezydenta RP, tablety od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dyplomy od organizatorów, zestawy ochron pracy od Państwowej Inspekcji Pracy, zestawy ochron osobistych od Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin, prenumeratę czasopism *Agro Serwis* i *AGROmechanika*.

Oddziały Regionalne współuczestniczyły również w organizacji wielu konkursów o zasięgu lokalnym lub wojewódzkim, w których oceniano stan bezpieczeństwa w gospodarstwach rolnych.

Wzięły w nich udział 343 gospodarstwa.

Współorganizatorów X Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne podczas finałowej gali reprezentowali: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stanisława Kalemba, Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych Leszek Świętochowski, Zastępca Głównego Inspektora Pracy Małgorzata Kwiatkowska, Prezes KRUS Artur Brzóska, Zastępca Prezesa KRUS Janina Pszczołkowska

Prezes KRUS Artur Brzóska w swoim wystąpieniu podkreślił, że organizatorom konkursu szczególną satysfakcję sprawiają trwałe jakościowe zmiany w gospodarstwach uczestników konkursu i to, że jego laureaci zostają ambasadorami dobrych praktyk w rolnictwie, inspirującymi innych rolników do działania, a najważniejszym efektem tej inicjatywy jest trwały spadek wypadków w rolnictwie

Zwycięzcy, zdobywcy drugich i trzecich miejsc oraz przedstawiciele współorganizatorów Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2012

Właściciele najbezpieczniejszego gospodarstwa rolnego w kraju w 2012 roku przy wygranym „złotym ciągniku” w towarzystwie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Prezesa KRUS

Finałiści X Konkursu otrzymali nagrody od licznych fundatorów

Galę Konkursu na AGROW SHOW uświetniły występy solistów Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk z Koszęcina oraz Kapela Pawłowianie z powiatu pszczyńskiego

I miejsce

**Magdalena i Jakub Wojciechowie
z Grzawy w woj. śląskim**

**Powierzchnia gospodarstwa 56 ha
Uprawa zbóż, rzepaku, ziemniaków, kapusty i selerów
Prowadzą schronisko dla 86 koni**

Laureaci Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne

II Miejsce

Jolanta i Adam Kochańscy

z Jasionóweczki w woj. podlaskim

*Gospodarstwo o powierzchni 115 ha
Hodowla trzody chlewnej w systemie zamkniętym
– 135 loch, ok. 2800 szt. tuczników rocznie
Uprawa zbóż na potrzeby paszowe*

Lidia i Zbigniew Krzywdowie

z Aleksandrii w woj. wielkopolskim

*Gospodarstwo o powierzchni 37 ha
Zarodowa hodowla trzody chlewnej
w cyklu zamkniętym (50 macior)
Produkcja roślinna – zboża*

III Miejsce

Barbara i Marek Gręźlikowscy

z Dobrzejewic w woj. kujawsko-pomorskim

*Gospodarstwo o powierzchni 60 ha
Produkcja zwierzęca – hodowla zarodowa
trzody chlewnej, 200 szt. loch w cyklu zamkniętym
Produkcja roślinna – zboża paszowe*

Krzysztof Skubiszyński

z Brzeźna w woj. zachodnio-pomorskim

*Gospodarstwo o powierzchni 230 ha
Produkcja roślinna – okopowe, zboża, rzepak, lubin*

Laureaci Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne

Wyróżnieni

Za wprowadzenie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pracy gospodarstwie rolnym oraz wyjątkową dbałość o porządek w pomieszczeniach warsztatowych i gospodarskich

Beata i Piotr Kondraccy
z Górnego w woj. lubelskim

Gospodarstwo o powierzchni 80 ha. Produkcja roślinna – zwiernicza. Uprawa zbóż, buraków, marchwi. Hodowla trzody w cyklu zamkniętym.

Za wzorową organizację gospodarstwa z uwzględnieniem wewnętrznych ciągów komunikacyjnych umożliwiających bezpieczne poruszanie się w gospodarstwie oraz bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin

Józefa Bialka Gold
z Radłowic w woj. dolnośląskim

Gospodarstwo o powierzchni 241 ha. W tym uprawy sadownicze 54 ha. Na pozostałym areale uprawa kukurydzy.

Za prowadzenie gospodarstwa sadowniczego z dbałością o bezpieczeństwo pracy i wypoczynek

Magdalena i Paweł Płazowie
z Rozków w woj. świętokrzyskim

Sadownicze gospodarstwo o powierzchni 13 ha. Uprawa jabłoni i czereśni.

Za bezpieczeństwo i zapewnienie dobrostanu zwierząt w prowadzonym chowie trzody chlewnej

Maria i Janusz Szczypiorowie
z Łysiewa w woj. pomorskim

Gospodarstwo o powierzchni 40 ha. Uprawa zbóż, hodowla trzody chlewnej w cyklu zamkniętym.

Za utrzymywanie w pełnej sprawności eksploatowanych maszyn rolniczych i wzorowo zorganizowane miejsce do rekreacji oraz punkt p-poz

Ewa i Marian Wierzbiccy
z Nagórzan w woj. podkarpackim

Gospodarstwo o powierzchni 46 ha. Produkcja roślinna, hodowla bydła opazowego.

Dla najmłodszego uczestnika tegorocznego finału Konkursu za dobór i stosowanie bezpiecznych maszyn do prac w terenie górzystym

Roman Pasoń z rodziną
z Moszczenicy Niżnej w woj. małopolskim

Gospodarstwo o powierzchni 95 ha. Produkcja zwiernicza – hodowla owiec, odchów cieląt.

Za uwzględnianie zasad bezpieczeństwa pracy przy modernizacji budynków gospodarskich

Ryszard Juszczyk
z Poniatowa w woj. łódzkim

Gospodarstwo o powierzchni 17,5 ha. Hodowla bydła mlecznego. Uprawa zbóż i kukurydzy.

Za stosowanie nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych oraz technologicznych w chowie kur niosek i produkcji jaj

Mariusz Bugaj
z Drwalewic w woj. lubuskim

Gospodarstwo o powierzchni 55 ha. Uprawa pszenicy, pszenicy, ziemniaków. Chów i hodowla kur niosek.

Za bezpieczne prowadzenie działalności rolniczej w połączeniu z działalnością gospodarczą- przetwórstwem mięsa

Barbara i Jerzy Urbaniakowie
ze Słopska w woj. mazowieckim

Gospodarstwo o powierzchni 28 ha. Chów bydła opazowego. Posiadają własny zakład mięsny na terenie gospodarstwa.

Za unowocześnienie gospodarstwa z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa pracy

Iwona i Janusz Płoscy
z Miecznikowa Kolaków w woj. warmińsko-mazurskim

Gospodarstwo o powierzchni 58 ha. Produkcja roślinna pod potrzeby paszowe. Chów krów mlecznych.

Za bezpieczne, zadane ciągi komunikacyjne w obrębie gospodarstwa

Krzysztof Tomala
z Naczęslawic w woj. opolskim

Gospodarstwo o powierzchni 60 ha. Uprawa pszenicy, jęczmienia, buraków cukrowych. Produkcja zwiernicza – chów naczek.

Przeglądy gospodarstw i prac polowych

Sprawdzano stan bezpieczeństwa maszyn i urządzeń posiadanych przez rolników oraz wskazywano zagrożenia wynikające z użytkowania wadliwego sprzętu, wizytując 1 310 gospodarstw (w 2011 roku 1 473 gospodarstwa) podczas wzmoczonych prac polowych (siewów, sianokosów, żniw, wykopków).

Udzielano porad i zwracano uwagę na stan podwórz i ciągów komunikacyjnych, instalacji elektrycznej, a także przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy w czasie wykonywania prac i czynności rolniczych.

Wizytacje prac polowych w 2012 roku

OR w Częstochowie – akcja żniwna w powiecie pszczyńskim

OR w Krakowie – akcja żniwna

OR w Koszalinie – podczas prac żniwnych w gminie

OR w Częstochowie – akcja wykopkowa w powiecie zawierciańskim

OR w Rzeszowie – przegląd gospodarstw podczas wykopków

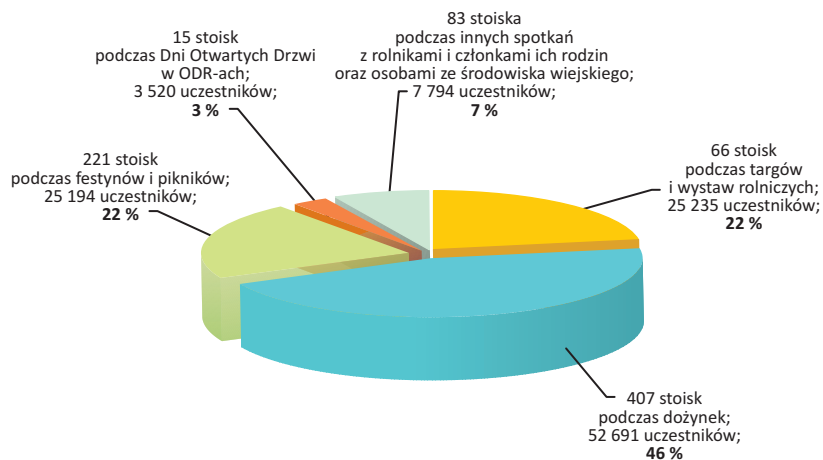

OR we Wrocławiu – akcja wykopki w Legnicy

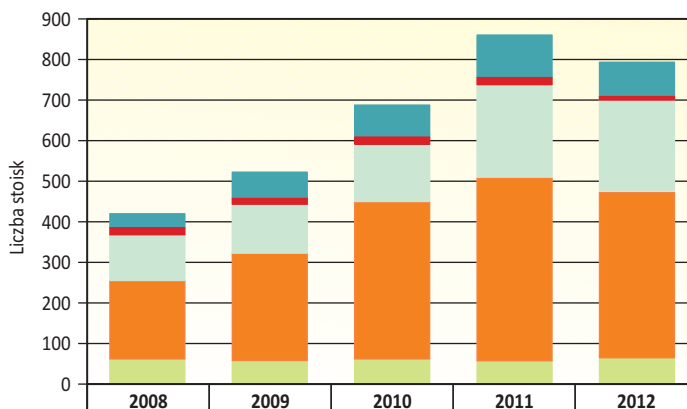
Stoiska i punkty informacyjne KRUS

Podczas targów i wystaw rolniczych, dożynek, festynów i pikników, Dni Otwartych Drzwi w ODR-ach oraz różnych spotkań z udziałem rolników i członków ich rodzin zorganizowano 792 stoiska i punkty informacyjne KRUS (o 7,3% mniej niż w 2011 roku, ale o 90% więcej niż w 2008 roku). Wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa wystawiono stoiska na: XIX Międzynarodowych Targach Techniki Rolniczej AGROTECH`2012 w Kielcach, XIX Regionalnej Wystawie Zwierząt Hodowlanych i Dniach z Doradztwem Rolniczym AGROARENA w Szepietowie, XXXV Międzynarodowych Targach Rolno-Przemysłowych AGRO-TECH`2012 w Minikowie, XIX Międzynarodowych Dniach z Doradztwem Rolniczym w Siedlcach, Dożynkach Prezydenckich w Spale, XIV Międzynarodowej Wystawie Maszyn Rolniczych AGRO SHOW 2012 w Bednarach.

Uczestnicy stoisk informacyjnych KRUS w 2012 roku

Stoiska i punkty informacyjne KRUS w latach 2008-2012

■ stoiska informacyjne podczas innych spotkań z rolnikami i członkami ich rodzin oraz osobami ze środowiska wiejskiego	30	64	83	100	83
■ stoiska informacyjne podczas Dni Otwartych Drzwi w ODR-ach	16	20	16	18	15
■ stoiska informacyjne KRUS podczas festynów i pikników	115	113	139	231	221
■ stoiska informacyjne KRUS podczas dożynek	193	266	384	447	407
■ stoiska informacyjne KRUS podczas targów i wystaw rolniczych	62	57	66	58	66

Na stoiskach KRUS upowszechniano materiały nt. zasad bezpiecznej pracy (broszury, poradniki, ulotki, plakaty), promowano odzież roboczą dla rolników, ochrony osobiste, wyroby oznaczone Znakiem Bezpieczeństwa KRUS oraz maszyny i urządzenia zwiększające bezpieczeństwo pracy w gospodarstwie rolnym. Przedstawiano prezentacje multimedialne i zdjęcia z bezpiecznymi rozwiązaniami technicznymi i organizacyjnymi w gospodarstwach rolnych. Organizowano różne konkursy z zakresu wiedzy o bhp dla rolników i ich dzieci. Pracownicy KRUS udzielali rolnikom informacji o zagrożeniach wypadkami przy pracy oraz przysługujących świadczeniach. Według danych OR, stoiska KRUS odwiedziło łącznie około 114,4 tys. osób.

Stoiska i punkty informacyjne KRUS w 2012 roku

*OR w Bydgoszczy
— konkurs dla dzieci
w Grubnie*

*OR w Koszalinie
— konkurs dla dzieci
podczas dożynek*

*OR w Krakowie – konkurs dla
dzieci na stoisku KRUS podczas
Agropromocji w Nawojowej*

*OR w Opolu – stoisko
informacyjne KRUS na
dożynkach gminnych w Osieku*

*OR w Czestochowie – stoisko
KRUS podczas Dożynek
Jasnogórskich*

*OR w Czestochowie – stoisko
KRUS podczas Forum Sołtysów
w Katowicach*

*OR w Warszawie
– stoisko KRUS podczas
Święta Chleba w Węgrowie*

*OR w Łodzi
– stoisko KRUS na Majówce
Zdrowia w Łęczycy*

*OR we Wrocławiu – stoisko
informacyjne KRUS
na dożynkach wojewódzkich
w Dzierżonowie*

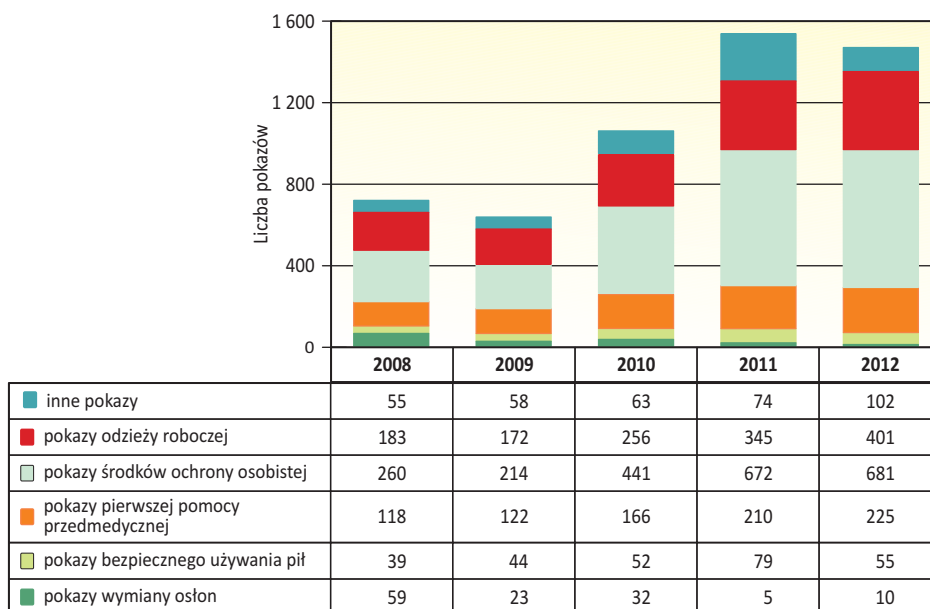
Pokazy

Przy współudziale oddziałów regionalnych i placówek terenowych KRUS odbyły się 1 474 pokazy bezpiecznej pracy i udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej dla ponad 68 tys. osób (o 6% pokazów więcej niż w 2011 roku i ponad dwukrotnie więcej niż w 2008 roku).

Wśród pokazów bezpiecznej pracy dominowały pokazy środków ochrony osobistej, odzieży roboczej, bezpiecznych drabin, bezpiecznego użytkowania pilarek łańcuchowych. Ponadto oddziały regionalne prowadziły pokazy: bezpiecznej pracy kosą mechaniczną, bezpiecznej obsługi opryskiwaczy, prawidłowego użytkowania gaśnic, sprzętu i urządzeń ułatwiających utrzymanie porządku w gospodarstwie rolnym.

OR w Białymstoku zorganizował dwa pokazy bezpiecznej obsługi prasy zwijającej oraz innych maszyn do zbioru siana i zielonek podczas XIX Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych i Dni z Doradztwem Rolniczym w Szepietowie, podczas których omówiono zasady prawidłowego przygotowania maszyn do pracy, bezpiecznego zgrabiania, prasowania, owijania oraz zwózki sprasowanych bel.

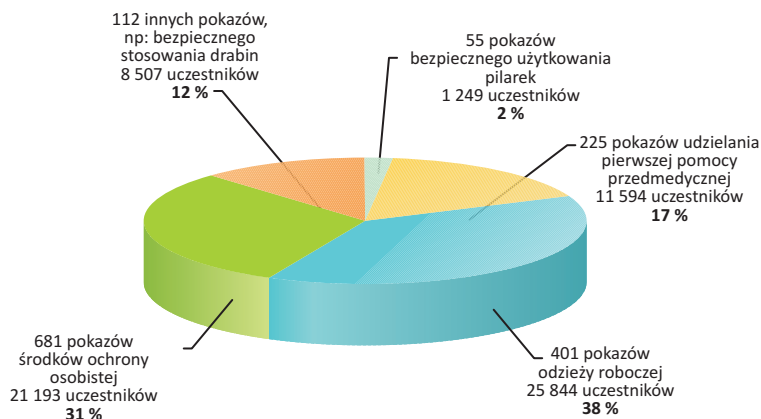
Pokazy bezpiecznej pracy organizowane przez KRUS w latach 2008-2012

W ostatnich latach nastąpił spadek liczby pokazów wymiany zużytych oraz uszkodzonych osłon wałów przegubowo-teleskopowych. Od 13 lat akcje połączone z nauką ich wymiany prowadzili wspólnie z KRUS producenci osłon, tj. Lubelska Fabryka Maszyn Rolniczych S.A. i SIPMA S.A. w Lublinie. Od 2010 roku

zaprzestano produkcji osłon starego typu, najczęściej dotychczas wymienianych rolnikom i zawieszono współpracę z KRUS w tym zakresie. Od 1998 roku, od kiedy rozpoczęto wymianę osłon wałów przegubowo-teleskopowych, dokonano ogółem wymiany 22 270 osłon.

Liczba uczestników i pokazów organizowanych przez KRUS w 2012 roku

Pokazy przeprowadzone przez Oddziały Regionalne KRUS w 2012 roku

OR w Warszawie – pokaz ochrony osobistych PSOR na szkoleniu rolników w Krukowie

OR w Lublinie – pokaz odzieży ochronnej dla uczniów szkoły rolniczej

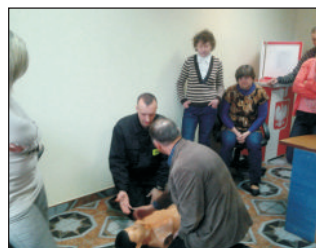
OR w Lublinie – stała ekspozycja w siedzibie OR KRUS

OR w Białymstoku – pokaz pierwszej pomocy przedlekarskiej na szkoleniu rolników

OR w Koszalinie – pokaz udzielania pierwszej pomocy na szkoleniu w Darłowie

OR w Zielonej Górze – pokaz pierwszej pomocy przedlekarskiej na szkoleniu rolników

OR w Gdańsku – pokaz pierwszej pomocy przedlekarskiej z udziałem Stowarzyszenia Joannitów

OR w Olsztynie – zawody Ratownictwa Przedmedycznego Działdowie

OR w Rzeszowie – pokaz udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej dla dzieci w CRR KRUS w Iwoniczu Zdroju

OR w Opolu – pokaz bezpiecznej obsługi pilarek spalinowych w Popielowie

OR w Lublinie PT w Bychawie – akcja wymiany osłon w Wysokiem

OR w Białymstoku – pokaz bezpiecznej obsługi prasy zwijającej oraz innych maszyn do zbioru siana i zielonek w Szepietowie

OR w Lublinie – stałe ekspozycje w siedzibie PT we Włodawie

OR we Wrocławiu – pokaz odzieży roboczej w siedzibie PT w Świdnicy

OR w Białymstoku – ekspozycja ubrania roboczego w siedzibie PT Zambrów

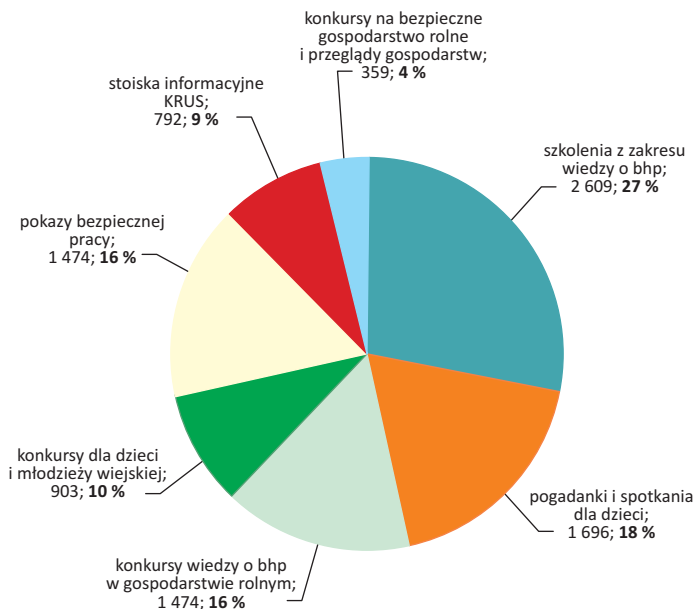

OR w Białymstoku – pokonkursowa wystawa prac plastycznych w PT Zambrów

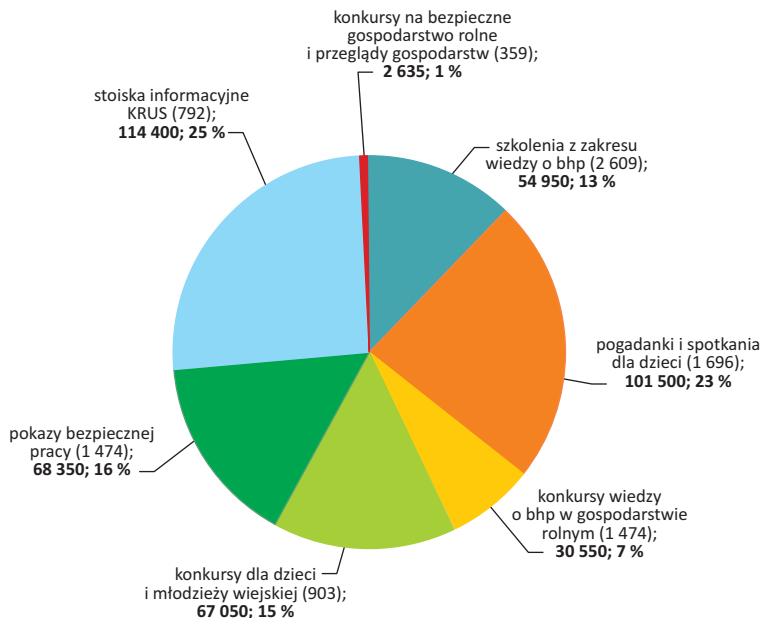

OR we Wrocławiu – całoroczna prezentacja zagrożeń z grupy „upadek osób”

Formy działań prewencyjnych KRUS w 2012 roku

Działania prewencyjne KRUS w 2012 roku według liczby uczestników

Popularyzowanie zasad bezpiecznej pracy za pośrednictwem środków masowego przekazu

Wiedzę o zagrożeniach, zabezpieczaniu się przed wypadkami oraz zasady ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym upowszechniano wśród rolników również za pośrednictwem środków masowego przekazu.

Problematykę bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym i działania prewencyjne organizowane przez KRUS popularyzowano w 529 artykułach prasowych, które ukazały się w prasie lokalnej, branżowej i regionalnej, a także biuletynach urzędów gmin, izb rolniczych i ośrodków doradztwa rolniczego.

W regionalnych stacjach publicznych i komercyjnych wyemitowano 93 audycje radiowe i 49 audycje telewizyjnych. Uczestniczono w przygotowaniu i nagraniu audycji z cyklu „Poranne Rozmaitości Rolnicze” w I Programie Polskiego Radia na temat zasad bezpiecznej pracy w rolnictwie.

Na stronach internetowych: KRUS, urzędów gmin, szkół i instytucji zajmujących się bezpieczeństwem pracy w rolnictwie zamieszczono ponad 1 200 różnych informacji nt. wypadków w rolnictwie i prowadzonych działań prewencyjnych.

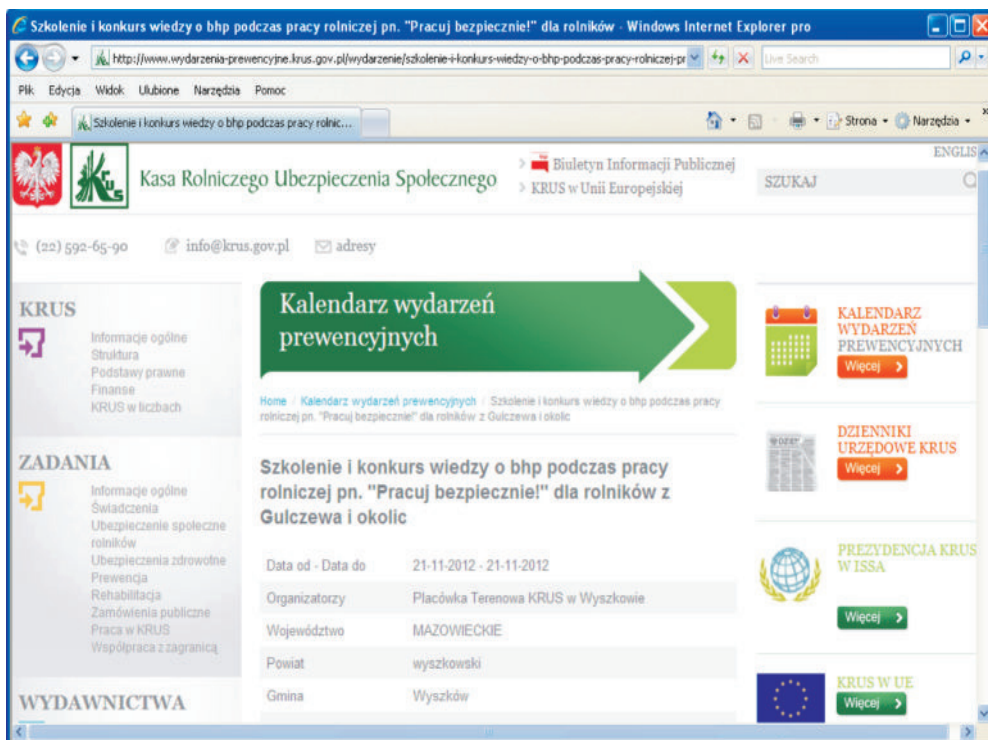
Publikacje dotyczyły prowadzonych działań prewencyjnych, promocji materiałów i wyrobów, których stosowanie zwiększa bezpieczeństwo pracy w rolnictwie, i zmniejsza liczbę występujących wypadków i chorób zawodowych rolników na danym terenie; szczególnie prezentacji zagrożeń i przyczyn wypadków powodujących *upadek osób* i sposobów zapobiegania im.

W mediach ogłaszano i prowadzono konkursy wiedzy o bhp w gospodarstwie rolnym.

Wiele działań prewencyjnych objętych było patronatem medialnym lokalnych redakcji. Informowano o celach, regulaminach i przebiegu, a także osiągnięciach laureatów X edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”, II Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci „*Bezpiecznie na wsi – czy upadek to przypadek?*”. TVP Białystok przekazywała relacje z pokazów w Szepietowie bezpiecznej obsługi prasy zwijającej i maszyn do zbioru siana i zielonek.

Pracownicy Kasy przekazywali dziennikarzom materiały i informacje obrazujące skalę, okoliczności i przyczyny wypadków, zasady bezpieczeństwa pracy w rolnictwie oraz promujące działania na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników.

Od 2011 roku na stronie internetowej KRUS funkcjonuje *Kalendarz Wydarzeń Prewencyjnych* – narzędzie, które służy informowaniu o realizowanych przez Kasę działaniach prewencyjnych, np. szkoleniach, pokazach, konkursach. Odwiedzający stronę www.wydarzenie-prewencyjne.krus.gov.pl mogą przeglądać i wyszukiwać m.in. według daty czy miejsca realizacji interesujące ich działania.

Dla większego zainteresowania dziennikarzy i publicystów popularyzacją wiedzy o zagrożeniach i zasadach bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym, ogłoszono i przeprowadzono XVIII edycję konkursu „*W rolnictwie można pracować bezpiecznie*” na publikacje poświęcone bezpieczeństwu pracy w rolnictwie. Konkurs adresowany był do osób publikujących w środkach masowego przekazu – prasie ogólnokrajowej, regionalnej, na stronach internetowych, rozgłośniach radiowych i ośrodkach telewizyjnych. W 2012 roku zgłosiło się do Konkursu 27 dziennikarzy i popularyzatorów działalności prewencyjnej KRUS, którzy przesłali 74 publikacje prasowe i internetowe, 25 audycji radiowych, 17 audycji telewizyjnych.

Zgodnie z regulaminem konkursu, komisja konkursowa oceniła nadesłane prace według trzech nośników informacji – prasy, radia i telewizji, w dwóch kategoriach – publikacje popularyzatorskie i publikacje problemowe. Nagrodzone publikacje zamieszczono na stronie internetowej Kasy.

Kasa współuczestniczyła w organizacji kolejnej edycji Ogólnopolskiego Konkursu Radiowego „*Strażacy ochotnicy nie tylko gaszą*”, prowadzonego przez I Program Polskiego Radia S.A. i Zarząd Wykonawczy Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Nagrodę Specjalną Prezesa KRUS wręczono dziennikarce Radia Koszalin za reportaż pt. *Biec by pomóc*.

Najpierw poturbował go buhaj, potem spadek z poddasza

Pech rolnika

Mirosław Szymańczyk, kierownik placówki terenowej KRUS w Ciechanowie, pytany od najbardziej pechowego rolnika, który w ostatnich latach uległ wypadkowi podczas pracy w gospodarstwie, bez wahania mówi:

- To był pewien rolnik z powiatu płońskiego. Jeszcze nie do końca doszedł do siebie po pierwszym wypadku, a już uległ następnemu. Zarówno pierwszy jak i drugi wypadek miał miejsce w oborze.

Niespełna 50-letni rolnik, właściciel dużego i zadbanego gospodarstwa, przyznał z pastwiska do obory krowy. Gdy zakończył ich wiązanie, zauważył iż znajdujący się oborze — w solidnym kojcu — buhaj, zerwał się z uwięzi. Wszedł więc do kojca i chciał włożyć zwierzęciu łańcuch na szyję. W przeszłości robił to nie raz i nie dwa...

Ale tym razem buhaj w pewnej chwili nieoczekiwanie pochylił łeb i gwałtownie natarł na rolnika. Uderzył go w głowę i udo. Zaskoczony gospodarz zaczął pośpiesznie się wycofywać. Poobijany dowiół się do domu i powiadomił o zdarzeniu żonę. Ta wezwała Pogotowie Ratunkowe. Lekarz stwierdził u poszkodowanego liczne zadrapania i sińce oraz uszkodzenie jednego kolana (zerwanie całkowite więzadła).

Pracownik KRUS, prowadzący w tej sprawie postępowanie orzekł, że przyczyną wypadku było agresywne zachowanie się buhaja spowodowane wejściem do obory krow. Uznał, że wypadek nie był spowodowany umyślnie, ani też poszkodowany rolnik nie przyczynił się doń poprzez rzące niedbalstwo ze swojej strony. Przypomnił poszkodowanemu jedynie, że przy obsłudze zwierząt takich jak buhaje, należy zachować wzmoczoną ostrożność. Aby zminimalizować ryzyko powstania niebezpiecznej sytuacji, buhajom należy wpiąć w nosy specjalne kółka, sprawić mu mocny kantar, a przed wej-

ściem na stanowisko zajmowane przez zwierzę zwrócić uwagę na jego zachowanie.

- Wypadki, w których rolnik odnosi mniejsze lub większe obrażenia w czasie pracy przy zwierzętach stanowi trzecią lub czwartą grupę ogółu wypadków na terenie działania naszej placówki. W 2010 r. zdarzeń takich mieliśmy 72, w ubiegłym roku 64, a w ciągu dziesięciu miesięcy tego roku 63. Za każdym razem najczęściej do wypadków dochodzi z powodu reakcji zwierząt na nieznane bodźce dochodzące do nich z otoczenia (hałas, podejście do zwierzęcia bez uprzedzenia itd.). Bywa, że do wypadku dochodzi z winy człowieka, który w niewłaściwy sposób obsługuje swoje zwierzęta. Na przykład konie są bardzo wyczulone na zapach alkoholu. Wtedy stają się agresywne. Agresywne stają się też zwierzęta, które mają niewłaściwe warunki bytowania — mówi Dorota Tartas, specjalistka od prewencji w ciechanowskim oddziale KRUS.

- Gdy wchodzimy do obory lub chlewni, powinniśmy chociażby drobnym sygnałem dać zwierzęciu znać, że jesteśmy w pobliżu i możemy do niego podejść. Bo kiedy tego się nie spodziewa, może zareagować odruchem obronnym — dodaje lekarz weterynarii Andrzej Gotz.

W przeszłości najwięcej wypadków było z końmi. Teraz jest ich znacznie mniej i znacznie mniej jest wypadków z nimi.

- Jeśli mamy w oborze buhaja, to musimy wzmocnić ostrożność, gdy w pobliżu znajduje się jakakolwiek krowa w rui lub my sami przyszliśmy od takiej krowy. Taki buhaj czuje wytworzone przez samicę feromony i jest bardziej pobudzony — tłumaczy A. Gotz.

Weterynarz zwraca uwagę na zmiany, jakie w ostatnich dziesięcioleciach zaszły w hodowli bydła, co ma wpływ także na zachowanie zwierząt.

- W tej chwili mamy do czynienia z krowami które w większości są czystej rasy holendersko-fryzyskiej, albo jej krzyżówkami albo czystej rasy. Są to zwierzęta ciężkie, masywne, mające świadomość swojej siły. Połączenie masy tych zwierząt z „dzikością” może być niebezpieczne. W mojej praktyce spotkałem się z wieloma sytuacjami, w których krowa przysięgła właściciela. Sam zresztą doświadczyłem sytuacji, w której szarpiąca się krowa odrzuciła mnie na stalową konstrukcję w oborze, co dla mnie skończyło się pęknięciem żeber — opowiada A. Gotz.

Mówi on, że wbrew pozorom to buhaje mogą być najbardziej niebezpieczne wśród zwierząt hodowlanych. Są nimi lochy, które mają przy sobie prosięta.

Dwa lata później ten sam rolnik chcąc dać bydłu siano, rolnik wszedł na wypełnione paszą poddasze obory, aby przez otwór w sklepieniu wrzucić — na znajdujący się poziom niższej korytarz — siano. W przeszłości robił to nie raz i nie dwa...

Ale tym razem, krzającą się przy pracy, na moment stracił czujność i pośliznął się, a że był blisko otworu zrzuconego, runął na znajdujący się kilka metrów niżej betonowy korytarz paszowy. W wyniku upadku doznał złamania szyi i złamał obojczyk i kilka żeber. Do szpitala trafił w stanie ciężkim. Rolnik bardzo długo dochodził w nim do siebie.

Pracownik KRUS, prowadzący w tej sprawie postępowanie orzekł, że przyczyną wypadku było jego poślizgnięcie się na drobnych nieczystościach znajdujących się przy otworze zrzuconym. Także tym razem uznał, że wypadek nie był spowodowany umyślnie, ani też poszkodowany rolnik nie przyczynił się doń poprzez rzące niedbalstwo ze swojej strony. Przypomnił poszkodowanemu jedynie, że pracując w pobliżu otworów zrzuconych należy zachować szczególną ostrożność. Sam zaś otwór powinien posiadać listwę podłogową oraz być otoczony barierką.

- Upadki osób stanowią mniej więcej połowę ogółu wypadków w rolnictwie. Przeważnie są to zdarzenia, które powodują jedynie drobne urazy. Przyczyną upadków najczęściej są śliskie drożki, byle jakie drabiny i właśnie upadki z wysokości — mówi D. Tartas.

KRZYSZTOF KOWALSKI

I nagroda w XVIII Konkursie „W rolnictwie można pracować bezpiecznie”

w kategorii najlepszy popularyzatorski artykuł prasowy,

opublikowany w Tygodniku Ciechanowskim

W powiecie działowskim ruszyła kampania „Upadek to nie przypadek”, która prowadzona jest w całej Polsce przez KRUS.

Jej celem jest propagowanie wśród mieszkańców wsi bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym, uświadomienie istniejących zagrożeń zdrowia i życia, ukierunkowanie na nagłą pomoc dzieci w pracach domowych, polowych, a przede wszystkim w rozważnym korzystaniu z maszyn i urządzeń rolniczych przez dorosłych w obecności ich dzieci. Akcje prewencyjne dotyczące bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym, Pogadanki wychowawcze, informacje o skutkach nieprzestrzegania zasad bhp i statystyki nieszczęśliwych wypadków na wsi utwierdziły wszystkich w przekonaniu, że warto i trzeba pomagać bezpieczną pomoc. Że dobrze jest być wykorzystując się wiedzą w praktyce.

Najwięcej upadków z drabin i podestów...

Drabina jest po to, aby nam pomagać. Pozwała sięgać wyżej, jednakże często okazuje się, że z powodu niewłaściwej konstrukcji i niedopiędnego użytkownika może stać się przyczyną naszego nieszczęścia. Zamiast wejść za jej pomocą do góry, wykonując pracę i zejść — spadamy. Często zyczynąie zapomniany jest każdy szczebel. Nie pierwszy, nie drugi i nawet nie ostatni, ale dosłownie każdy. Co z tego, że na dziesiątę szczebli tylko jeden jest spróchniały. Nieważne jest to, że większość z nich jest dobra, każdy to właśnie ten jeden pod nianię!

„Upadek to nie przypadek”

W drabinie ważny jest każdy szczebel!

- Kupując drabinę, zawsze pytamy sprzedawcę o te wszystkie szczegóły, które w późniejszym użytkowaniu mają ogromne znaczenie dla naszego zdrowia i często życia. Dla własnego bezpieczeństwa należy zlikwidować w gospodarstwie uszkodzone, wadliwe i mało wytrzymałe drabiny, zrobione np. z rozciętych żerdzi. A wszystko po to, by nie doświadczyć takich tragedycznych zdarzeń, jak np. Marian P., lat 57, który wchodził po obłożonych szczeblach drabiny na strych obory straci równowagę i spadł, łamiąc kość udową. Ku przestroze warto podać również wypadek Anny B., lat 27, która schodząc ze schodów z wiadrami z wodą, poslizgnęła się i uderzyła o betonowe stopnie zmiażdżywszy rękę i ułamek. Takich wypadków jest naprawdę dużo — ostrzeżają Jan Jędruchowski, inspektor bhp z KRUS.

Przed wszystkim prewencja

Program działań KRUS to długolotrwały proces wdrażania treści z zakresu bezpieczeństwa, to promowanie przez szkołę zdrowego stylu życia, to zagospodarowanie czasu wolnego. Zajęciem

niestety lekarz stwierdził zgon. Okazało się, że mężczyzna, upadając na ogrodzenie, karłkiem uderzył w słupkę, przez co złamał kręgosłup. Na cyklicznym sympozjum studenckich kół naukowych w Warszawie już w 2008 r. analizowano występowanie upadków i ich wpływ na aktywność ruchową. Badanie przeprowadzono losowo wśród 432 osób powyżej 65. roku życia (wśród 235 mieszkańców m. st. Warszawy, młodych i średnich miast — 85 oraz 112 mieszkańców terenów wiejskich). Grupa składała się z 294 kobiet i 138 mężczyzn. Uczestnicy badań wypełniali anonimową ankietę zawierającą 14 pytań dotyczących przyczyn i bezpośrednich skutków upadków. Wyniki były zaskakujące: upadkom uległo 78% mieszkańców dużej aglomeracji miejskiej (183), 76% zamieszkujących małe i średnie miasta (65 osób) oraz 89% (100 osób) z terenów wiejskich. Do złamania doszło odpowiednio u 43%, 37% i 56% osób. Upadek występował najczęściej na zewnątrz budynku (na ulicy lub w ogrodzie). W grupie osób mieszkających na wsi stosunkowo często dochodziło również do upadku w mieszkaniu. Groźnymi konsekwencjami tych zdarzeń były często złamania, które wystąpiły średnio u połowy badanych osób, co w sposób istotny zmniejszyło ich aktywność ruchową.

Dlatego warto, aby każdy odpowiedział sobie na pytania, czy moja drabina jest bezpieczna?, czy właściwie użytkuję schody?, czy przy wykonywaniu prac w gospodarstwie dbam o bezpieczeństwo swoje i mojej rodziny? MDC

www.krus.gov.pl

Najlepszy artykuł problemowy w XVIII Konkursie „W rolnictwie można pracować bezpieczniej” autorstwa Magdaleny Doroty Cejman z Tygodnika Działowskiego

Udział w seminariach i konferencjach

Pracownicy Kasy uczestniczyli w seminariach, konferencjach oraz różnych spotkaniach i posiedzeniach, na których poruszano problematykę ergonomii i bezpieczeństwa pracy w rolnictwie. Uczestniczono m.in. w:

- XVIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej pn. *Problemy intensyfikacji produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem ochrony środowiska, standardów UE i produkcji biogazu* organizowanej przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach, Oddział w Warszawie w dniach 18-19 września 2012 roku. Referowano temat *Przyczyny i okoliczności wypadków podczas obsługi zwierząt gospodarskich*.
- Krajowej Konferencji *Problematyka bezpieczeństwa i ergonomii oraz ekologii w użytkowaniu maszyn i urządzeń rolniczych* organizowanej przez Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych w Poznaniu, w dniu 8 listopada 2012 roku. Referowano temat: *Działania KRUS w zakresie bezpieczeństwa technicznych środków do produkcji rolniczej*.
- XIX Międzynarodowym Seminarium Ergonomii i BHP pn. *Praktyczne problemy związane z ochroną pracy w rolnictwie*, zorganizowanym w dniach 3-4 grudnia 2012 roku w Instytucie Medycyny wsi w Lublinie. Wygłoszono 3 referaty: 1. *Wypadkowość w rolnictwie indywidualnym*. 2. *Zagrożenia wypadkowe w chowie i hodowli zwierząt gospodarskich*. 3. *Upadki osób w gospodarstwach rolnych – okoliczności i przyczyny*.
- Konferencji „*BHP w rolnictwie – skandynawskie i światowe perspektywy*” w dniach 27-29 sierpnia 2012 r. w Ystad w Szwecji. Podczas konferencji przedstawiona została aktualna sytuacja bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwach rolnych w Polsce.

Oddział Regionalny w Łodzi zorganizował 13 lipca 2012 roku konferencję dla rolników i przedstawicieli wojewódzkiej komisji ds. bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie z okazji podsumowania etapu wojewódzkiego Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne. 24 kwietnia 2013 roku, przy współudziale Kuratorium Oświaty w Łodzi oraz Okręgowego Inspektoratu Pracy w Łodzi, zorganizował również konferencję pn. *Kształtowanie kultury bezpieczeństwa* na temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na terenach wiejskich, połączoną z podsumowaniem i wręczeniem nagród oraz wyróżnień uczestnikom wojewódzkiego etapu Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci, pod hasłem „*Bezpiecznie na wsi – czy upadek to przypadek?*”

Oddział Regionalny w Olsztynie, wspólnie z PIP OIP w Olsztynie Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną zorganizował 26 października 2013 roku w Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie konferencję naukową *Upadek to nie przypadek*. Podczas serii wykładów podsumowano działalność prewencyjną KRUS oraz współpracujących instytucji, przyczyniającą się do poprawy bezpieczeństwa pracy w rolnictwie. Omówiono ważne dla rolnictwa zagadnienia, m.in.: choroby zawodowe rolników oraz ubezpieczenia w rolnictwie. Podsumowano 20 lat działalności Oddziału Regionalnego KRUS w Olsztynie wystąpieniem „Historia

KRUS, realizowane zadania”. Dla uczestników Konferencji otwarto stoisko informacyjne, przy którym można było uzyskać odpowiedzi na pytania związane z działalnością Kasy oraz zapoznać się z publikacjami promującymi zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym.

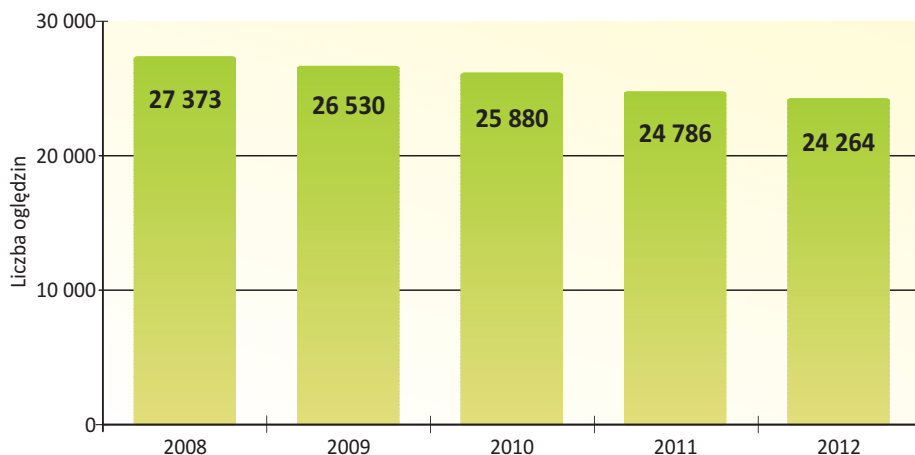
Pracownicy KRUS uczestniczyli również w wielu posiedzeniach regionalnych, wojewódzkich i powiatowych komisji ds. bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie, w forach sołtysów, a także w różnych spotkaniach z przedstawicielami samorządów i instytucji realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa pracy mieszkańców wsi.

Instruktaż podczas oględzin miejsc wypadków i wydawanie zaleceń prewencyjnych

Prowadząc postępowania powypadkowe, pracownicy Kasy dokonywali w gospodarstwach rolnych oględzin miejsc i przedmiotów związanych z wypadkami. Zwracali uwagę na występujące zagrożenia – nieporządek w obejściu gospodarskim, brak zabezpieczeń i osłon, stosowanie niewłaściwego obuwia i odzieży roboczej oraz ochron osobistych. Udzielali instruktażu poszkodowanym i członkom ich rodzin, jak należy unikać tych zagrożeń i podawali sposoby ich likwidacji. Przekazywali ulotki i broszury tematyczne.

W celu zmniejszenia ryzyka ponownego zaistnienia wypadku, wydawano zalecenia prewencyjne dotyczące usunięcia przyczyny wypadku i stwierdzonych nieprawidłowości. Prowadzono konkursy na najlepiej wykonane zalecenie prewencyjne.

Liczba przeprowadzonych oględzin miejsc wypadków w latach 2008-2012

5. Udział Kasy w tworzeniu systemu ratownictwa przedlekarskiego

Realizowano porozumienie zawarte 23.12.1999 roku pomiędzy Prezesem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego a Prezesem Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczące współpracy we wdrażaniu systemu ratownictwa przedlekarskiego w rejonach wiejskich.

W celu łagodzenia skutków wypadków przy pracy rolniczej, Kasa przekazywała jednostkom OSP zestawy ratownictwa przedlekarskiego. W latach 2000-2012 przekazano do jednostek OSP ogółem 1 401 zestawów ratownictwa przedlekarskiego.

Przekazywanie zestawów ratownictwa przedlekarskiego jednostkom OSP w 2012 roku

OR w Gdańsku – zestaw ratownictwa R-1 dla OSP w Cedrach Wielkich

OR w Kielcach – zestaw dla OSP w Brynicy

OR w Krakowie – zestaw dla OSP w Moszczenicy Niżnej

Przekazanie zestawów ratownictwa przedlekarskiego 28.02.2012 r. w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku jednostkom OSP w Pniewie, Słuczu, Kleszczelach i Siemichoczach

Rok	Liczba akcji ratunkowych z wykorzystaniem zestawów ratowniczych
2003	862
2004	1 266
2005	1 965
2006	2 449
2007	2 221
2008	3 793
2009	3 611
2010	4 638
2011	4 315
2012	3 749

Interwencje dotyczyły wypadków przy pracy rolniczej, wypadków drogowych, usuwania skutków powodzi, pożarów, ulew czy wichur. Otrzymany sprzęt ratownictwa przedlekarskiego strażacy wykorzystywali także podczas prezentacji i pokazów, oraz zabezpieczenia pod względem medycznym imprez masowych, organizowanych na terenie wiosek, gmin, powiatów czy województw.

W 2012 roku pracownicy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i strażacy z jednostek OSP kontynuując zainicjowaną w latach poprzednich działalność prewencyjną wśród rolników oraz dzieci, przeprowadzili wspólnie 67 szkoleń i prelekcji z udziałem prawie 1 900 osób, 129 pokazów udzielania pomocy poszkodowanym i ratowania życia, gaszenia pożarów, ochron osobistych i odzieży roboczej dla ponad 4 300 dzieci i młodzieży wiejskiej oraz rolników. Podczas imprez otwartych i festynów przedstawiciele OSP współorganizowali turnieje i konkursy o tematyce przeciwpożarowej, zasadach bhp i higieny podczas pracy rolniczej, jak również regionalne mistrzostwa w ratownictwie drogowym i medycznym. Przeprowadzono wspólnie ze strażakami OSP 30 wizytacji gospodarstw rolnych.

Działania prewencyjne prowadzone wspólnie z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej

OR w Warszawie – pokaz udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej przez strażaków z OSP Kłwów

OR w Poznaniu – szkolenie dzieci na obozie letnim w Piecniku

OR w Białymstoku – pokaz udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej dla rolników podczas Gminnych Zawodów OSP w Nowokorninie

6. Starania KRUS o właściwą produkcję i dystrybucję bezpiecznych środków stosowanych w rolnictwie oraz sprzętu i odzieży ochronnej dla rolników

Maszynom i urządzeniom o wysokim poziomie bezpieczeństwa lub innym wyrobom zwiększającym bezpieczeństwo pracy rolniczej Prezes KRUS nadaje „**Znak Bezpieczeństwa KRUS**”. Znak ten przyznawany jest na podstawie regulaminu, który określa warunki ubiegania się, przyznawania i odbierania Znak. Dostawca (producent, importer, sprzedawca) występujący o nadanie „Znaku Bezpieczeństwa KRUS” dobrowolnie poddaje atestacji swój wyrób, zarówno pod względem spełnienia wymogów bezpieczeństwa biernego (konstrukcja), jak i czynnego (zaistnienie wypadków z udziałem danego urządzenia w przeszłości – ryzyko resztkowe).

Na koniec 2012 roku ważne były 62 zezwolenia, upoważniające 28 producentów do Oznaczania Znakiem Kasy 201 wyrobów.

Od 2001 roku producenci wyrobów, którym Prezes Kasy zezwolił na oznaczanie ich „Znakiem Bezpieczeństwa KRUS”, otrzymują dodatkowo statuetkę „DOBROŚLAW”, symbolizującą „sławę producentom dbającym o bezpieczeństwo rolników”

W 2012 roku Prezes Kasy przyznał **Znak Bezpieczeństwa KRUS odzieży roboczej** (kurtka robocza, spodnie ochronne do pasa, spodnie ochronne ogrodniczki) **i środkom ochrony osobistej** (kask ochronny PRO, buty ochronne „Functional 24”, rękawice ochronne z zabezpieczeniem przed przecięciem pilarką) **firmy Husqvarna Poland Sp. z o.o.** z Warszawy (*Zezwolenie nr 62/2012*). Wręczenie zezwolenia i statuetki „Dobrosław” miało miejsce podczas Międzynarodowych Targów Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach.

Inną formą oddziaływania na rzecz produkcji i dystrybucji właściwych wyrobów jest przyznawanie przez Prezesa Kasy od 1996 roku **wyróżnień targowych „Wyrób zwiększający bezpieczeństwo pracy w gospodarstwie rolnym”**. Do tego wyróżnienia typowane są wystawiane na targach i wystawach rolniczych wyroby, które mogą zmniejszyć zagrożenia występujące podczas pracy w gospodarstwach rolnych.

Do 2012 roku Prezes Kasy przyznał 58 wyróżnień targowych dla 48 dostawców (producentów i importerów) 98 typów wyrobów (65 grup wyrobów).

Wyroby oznaczone Znakiem Bezpieczeństwa KRUS w 2012 roku

*Kurtka robocza
– (nr katal. 510 22 10 – XX)
wykonana z materiału
o widocznych kolorach
z odblaskami, przewiewna
i przylegająca*

*Spodnie ochronne
do pasa
– nr fabr. 220
(nr kat. 510 22 12 – XX)
posiadają wkładki
antyprzebieciowe
na golenie i wkładki
podwójnego
materiału na kolana*

*Spodnie ochronne
ogrodniczk
– nr fabr. 224
(nr kat. 510 22 15 – XX)
posiadają wkładki
antyprzebieciowe
na golenie i wkładki
podwójnego
materiału na kolana*

*Kask ochronny PRO
– nr fabr. H200
(nr kat. 577 81 86–01)
posiada przyłbicę
z siatki metalowej
i ochronniki słuchu,
chroni przed
urazami, przewiewny*

*Buty ochronne „Functional 24”
– nr fabr. 4986 (nr kat. 573 95 58 – XX)
posiadają wkładkę antyprzebieciową z
przodu i z tyłu, stalowe noski, podeszwę
do montowania kolców zabezpieczających
przed poślizgnięciem*

*Rękawice ochronne
z zabezpieczeniem
przed przecięciem pilarką
– nr fabr. 100,
(nr kat. 505 64 20–XX)
stosowanie ich
tłumi drgania*

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników nałożyła na KRUS obowiązek podejmowania starań w zakresie produkcji i dystrybucji bezpiecznych środków (produkcji i ochrony pracy). Poprzez **postępowania prewencyjne** eliminowane są z rynku techniczne środki produkcji, których wady konstrukcyjne, wykonanie lub błędna instrukcja obsługi były lub mogą być przyczyną wypadków, albo źródłem zagrożenia dla użytkowników. Natomiast w **postępowaniach regresowych** Prezes KRUS domaga się zwrotu świadczeń powypadkowych wypłaconych z ubezpieczenia społecznego rolników od dostawców wadliwych wyrobów i usług będących przyczyną wypadku.

Kasa badając okoliczności i przyczyny wypadków w postępowaniu powypadkowym ustala, czy konstrukcja lub sposób wykonania danej maszyny i innych technicznych środków do produkcji rolnej miały wpływ na zaistnienie zdarzenia wypadkowego.

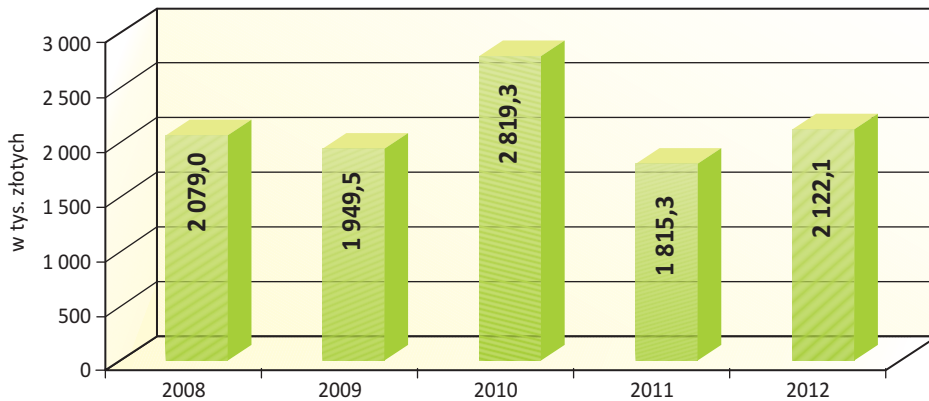
W 2012 roku prowadzono dwa postępowania wobec producenta opryskiwacza ciągnikowego zawieszanego. Przeprowadzona ekspertyza techniczna wykazała wadliwość konstrukcyjną opryskiwacza i bezpośredni wpływ na zaistniały wypadek. Wszczęto również postępowanie regresowe wobec sprzedawcy ciągników rolniczych, z powodu wadliwości wspornika podtrzymującego łącznik górny (do zawieszania narzędzi rolniczych).

O bezpiecznych wyrobach (wyróżnionych Znakiem KRUS i wyróżnieniem targowym „Dobrosław”) oraz o wadliwych wyrobach informowano rolników podczas targów i innych imprez rolniczych, szkoleń i spotkań, na konferencjach, seminariach i sympozjach oraz w mediach, a także innych spotkaniach poświęconych bezpieczeństwu pracy w rolnictwie. Wykaz wyrobów ze Znakiem KRUS i zwiększających bezpieczeństwo pracy w gospodarstwie rolnym opublikowano na stronie internetowej Kasy.

Kasa współorganizowała Ogólnopolski Konkurs Poprawy Warunków Pracy, przeprowadzony przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy pod patronatem Ministra Pracy i Polityki Społecznej, którego celem jest poprawa warunków pracy, jej bezpieczeństwo oraz ochrona człowieka w środowisku pracy. Przedstawiciel Kasy uczestniczył w pracach Sądu Konkursowego.

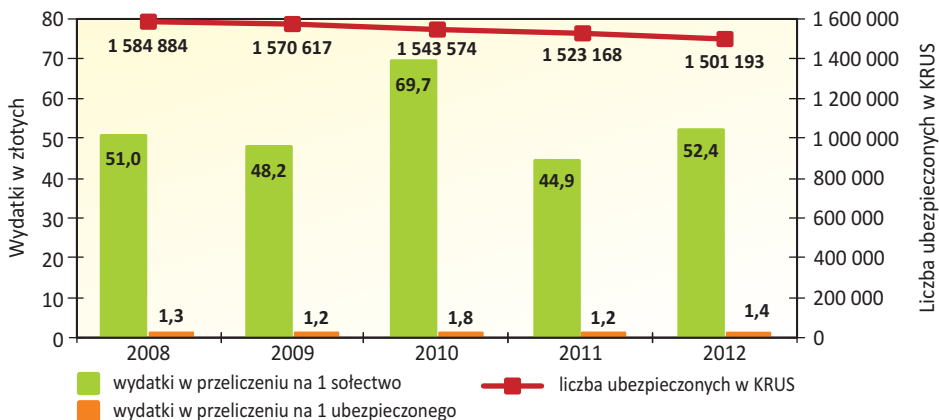
7. Finansowanie działań prewencyjnych KRUS z Funduszu Prewencji i Rehabilitacji

Wydatki poniesione z Funduszu Prewencji i Rehabilitacji na działalność prewencyjną KRUS w latach 2008-2012
(w złotych)

Na działalność prewencyjną w 2012 roku ze środków Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wydatkowano ogółem 2 122,1 tys. zł.

Środki z Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wydatkowane na działalność prewencyjną KRUS w latach 2008-2012 w przeliczeniu na sołectwo i ubezpieczonego w KRUS
(na tle linii ubezpieczonych w KRUS)

W przeliczeniu na jedno sołectwo wydatkowano 52,4 zł, a na jednego ubezpieczonego w KRUS – 1,4 zł.

Podsumowanie

W 2012 roku do placówek terenowych i oddziałów regionalnych KRUS zgłoszono 24 008 zdarzeń wypadkowych. W stosunku do roku poprzedniego ich liczba obniżyła się o 6,8%, a w ciągu 5 lat o 13,4% przy spadku liczby osób ubezpieczonych (w stosunku do 2011 roku o 1,6%, a do 2008 roku – o 5,2%).

Za wypadki przy pracy rolniczej w rozumieniu ustawy o u.s.r. (bez względu na skutki zdrowotne wypadku) uznano 22 370 zdarzeń, o 1,2% mniej niż w roku ubiegłym, w tym wypłatą jednorazowych odszkodowań zakończyło się 16 537 wypadków, o 0,2% mniej niż w roku ubiegłym i o 7,9% mniej niż 5 lat temu, a około 60% od momentu rozpoczęcia działalności przewencyjnej.

Struktura orzeczonego uszczerbku na zdrowiu w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie, u większości poszkodowanych (64%) uszczerbek na zdrowiu nie przekroczył 5%, u 0,8% poszkodowanych orzeczone uszczerbek powyżej 60%.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji wskutek wypadku stwierdzono u 36 osób.

Zwiększyła się liczba wypadków śmiertelnych. Śmiercią poszkodowanych zakończyły się 92 wypadki (81 w 2011 roku, 89 w 2010 roku, 102 w 2009 roku).

Wskaźnik wypadkowości, mierzony liczbą wypadków powodujących wypłatę jednorazowych odszkodowań na 1 000 ubezpieczonych w KRUS, od pięciu lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W 2012 roku wyniósł 11,0 i w porównaniu do 2011 roku wzrósł o 0,1. Wskaźnik ten jest niższy od wskaźnika dla pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybołówstwie, który według GUS wyniósł 12,09 (13,01 w 2011 roku, 12,53 w 2010 roku). Od 2008 roku wskaźnik wypadkowości w rolnictwie indywidualnym obniżył się o 0,3.

Nadal występuje duże zróżnicowanie wskaźnika wypadkowości pomiędzy województwami – waha się od 7,0 do 15,4 wypadków na 1 000 ubezpieczonych.

Podobnie jak w latach poprzednich wypadki z trzech grup wypadkowych: „upadek osób” (48,9%), „pochwycenie i uderzenie przez ruchome części maszyn i urządzeń” (13,6%) i „uderzenie, przygniecenie i pogryzienie przez zwierzęta” (11,7%) stanowiły prawie 75% wszystkich wypadków. Najliczniejsze są nadal wypadki śmiertelne z grupy „pochwycenie, uderzenie i przygniecenie przez środek transportu w ruchu” (29,3% wypadków śmiertelnych).

Z analizy przyczyn i okoliczności wypadków wynika, że najczęstszymi przyczynami wypadków były: zły stan nawierzchni podwórzy i ciągów komunikacyjnych, bałagan w obejściu gospodarstwa oraz w pomieszczeniach produkcyjnych, brak odpowiednich przejść i dojsć, nieprawidłowy sposób wchodzenia i schodzenia z maszyn rolniczych oraz niestosowanie drabin i podestów do pracy na wysokości, niewłaściwa obsługa zwierząt i postępowanie z nimi, nieużywanie ochron (przede wszystkim brak lub noszenie nieodpowiedniego obuwia roboczego), niewłaściwe uchwycenie i trzymanie narzędzi oraz niewłaściwe zabezpieczanie maszyn, urządzeń i narzędzi podczas postoju i w ruchu, brak lub

niewłaściwe osłony i zabezpieczenia maszyn i urządzeń oraz nieprawidłowo skonstruowane drabiny, brak poręczy i barierek, progi, niezabezpieczone otwory zrzutowe i kanały gnojowe.

Przyczyną wielu wypadków był również stan psychofizyczny rolnika, nie zapewniający bezpiecznego wykonywania pracy (stan zdrowia, nadmierny wysiłek fizyczny, przemęczenie i znużenie wykonywaną czynnością, stan po spożyciu alkoholu lub innych środków odurzających albo substancji psychotropowych), a także nieprawidłowe postępowanie rolnika (niewłaściwe tempo pracy i pośpiech, niedostateczna koncentracja na wykonywanej pracy i rażące niedbalstwo).

Zwiększyła się liczba wypłaconych jednorazowych odszkodowań z tytułu uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci wskutek choroby zawodowej. Wśród 198 chorób zawodowych (183 w 2011 roku) dominowały choroby zakaźne przenoszone przez kleszcze (166 przypadków boreliozy i kleszczowego zapalenia mózgu) i choroby układu oddechowego (19 przypadków). Wzrost liczby wypłaconych jednorazowych odszkodowań z tytułu zachorowań na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu wynika z lepszej ich rozpoznawalności oraz świadomości lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i rolników, co do możliwości uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników z tytułu stwierdzenia uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej.

Zasady ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym oraz wiedzę o zagrożeniach wypadkami przy pracy rolniczej i chorobami zawodowymi popularyzowano poprzez dobrowolne, nieodpłatne szkolenia i instruktaż z zakresu bhp oraz inne formy pozaszkoleniowe.

W 2012 roku przeprowadzono: 4 305 szkoleń, spotkań i pogadanek z udziałem 156 500 rolników, ich dzieci, osób związanych ze środowiskiem wiejskim, w których wzięło udział o 2% więcej uczestników niż w 2011 roku; 2 377 olimpiad i różnego typu konkursów wiedzy o bhp samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami, w których uczestniczyło ponad 97 600 osób (o 15,8% więcej niż w 2011 roku). Zorganizowano: 792 stoiska i punkty informacyjne KRUS podczas targów i wystaw rolniczych, dożynek, festynów i pikników, Dni Otwartych Drzwi w ODR-ach oraz różnych spotkań z udziałem mieszkańców wsi, 1 474 pokazy bezpiecznej pracy i udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej (o 6,4% więcej niż w 2011 roku) dla prawie 68 400 osób.

W konkursach na bezpieczne gospodarstwo rolne uczestniczyło 1 312 gospodarstw, w tym w X Ogólnokrajowym Konkursie Bezpieczne Gospodarstwo Rolne – 969 gospodarstw.

Zasady ochrony zdrowia i życia rolników upowszechniano w artykułach prasowych, audycjach radiowych, audycjach telewizyjnych oraz na różnych portalach internetowych.

Na stronie internetowej Kasy w kalendarzu wydarzeń prewencyjnych zachęcano do uczestnictwa w działaniach prewencyjnych organizowanych przez KRUS.

Dla dziennikarzy i publicystów przeprowadzono XVIII Konkurs „*W rolnictwie można pracować bezpieczniej*” na publikacje poświęcone bezpieczeństwu pracy w rolnictwie.

Współorganizowano i uczestniczono w seminariach, konferencjach oraz różnego rodzaju spotkaniach związanych z bezpieczeństwem pracy w rolnictwie.

Doposażono Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w kolejne zestawy ratownictwa przedlekarskiego.

Prowadzono starania o właściwą produkcję i dystrybucję bezpiecznych środków stosowanych w rolnictwie oraz sprzętu i odzieży ochronnej dla rolników. Prezes Kasy wydał kolejne zezwolenie do oznaczania wyrobów *Znakiem Bezpieczeństwa KRUS*.

Realizując działania prewencyjne, Kasa współpracowała z wieloma instytucjami zainteresowanymi ochroną zdrowia i życia rolników i członków ich rodzin, oraz włączała się do działań tych instytucji, w celu poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy mieszkańców wsi.

Prowadzona przez Kasę działalność prewencyjna, której celem jest upowszechnianie zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym, kształtowanie świadomości rolników co do występujących zagrożeń wypadkowych i likwidowania najczęstszych przyczyn wypadków znacząco, wpływa na zmniejszenie liczby wypadków w rolnictwie, a także na poprawę bezpieczeństwa oraz warunków pracy w gospodarstwach rolnych.

W celu dalszego zmniejszenia liczby wypadków i ograniczenia ich skutków, należy kontynuować działania prewencyjne wśród rolników i członków ich rodzin. W najbliższych latach powinny być one przede wszystkim ukierunkowane na likwidowanie zagrożeń powodujących upadki osób, pochwycenia, uderzenia przez części ruchome maszyn, uderzenia, przygniecenia i pogryzienia przez zwierzęta i przekazywane w formach zwiększających ich efektywność i skuteczność. Bezpieczne metody pracy i życia rolników powinny stanowić stały element informacyjny na stronach internetowych odwiedzanych przez mieszkańców wsi.

Warszawa, czerwiec 2013